

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 30/2004 rd

Statsrådets redogörelse om säkerhets- och försvarspolitiken 2004

Till försvarsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 1 oktober 2004 statsrådets redogörelse om säkerhets- och försvarspolitiken 2004 (SRR 6/2004 rd) till försvarsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att finansutskottet ska lämna utlåtande i saken till försvarsutskottet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av finansutskottets säkerhets- och försvarsdelegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande avdelningschef Anne Sipiläinen, utrikesministeriet
- kanslichef Matti Ahola, avdelningschef Eero Lavonen, ekonomidirektör Timo Norbäck och kommandörkapten Misa Kangaste, försvarsministeriet
- konsultativ tjänsteman Seija Kivinen, finansministeriet.

Säkerhets- och försvarsdelegationen har hört

- försvarsminister Seppo Kääriäinen, kanslichef Matti Ahola, handelsråd Arto Koski, ekonomidirektör Timo Norbäck, avdelningsstabofficer Jyri Saanio och specialmedarbetare Jari Partanen, försvarsministeriet
- överste Esko Hasila, överste Sakari Honkamaa, planeringschef Raimo Jyväsjärvi och överstelöjtnant Pekka Toveri, Huvudstaben

- kommodor Hanno Strang, Marinstaben
- brigadgeneral Pekka Tuunanen, Flygstaben
- överste Keijo Suominen, Staben för Östra försvarsområdet
- brigadgeneral Paavo Kiljunen, Staben för Norra försvarsområdet
- kommodor Veli-Jukka Pennala, Skärgårdshavets marinkommando
- brigadgeneral Jan Laukka, Staben för Helsingfors militärlän
- flottiljämiral Bo Österlund, Staben för Åbo och Björneborgs militärlän
- kommodor Hannu Luukkonen, Staben för Vasa militärlän
- överste Kari Janhunen, Flygkrigsskolan
- överstelöjtnant Kari Hautasaari, Haapajärvi vapendepå
- överstelöjtnant Timo Laine, Keuru pionjärmaterieldepå
- överste Timo Rotonen och överstelöjtnant Antti Arpiainen, Helsingfors luftvärnsregemente
- överste Harri Ohra-Aho, Norra Karelens Brigad
- överste Markku Aherto, Björneborgs Brigad
- överste Markku Riittinen, Savolax Brigad
- brigadkommandör Jukka Haaksiala, Artilleribrigaden
- stadsdirektör Paavo Karttunen, Kankaanpää stad
- stadsdirektör Lasse Mäkinen, Kauhava stad
- kommundirektör Kari Kähkö, Kontiolahti kommun

- kommundirektör Jean-Mikael Öhman, Korpo kommun
- biträdande stadsdirektör Eero Kaitainen, S:t Michels stad
- kommundirektör Jari Rantala, Säkylä kommun
- kommundirektör Hannu Joensivu, Tusby kommun
- direktör Markku Lakomaa, Patria Abp
- verkställande direktör Pasi Niinikoski, EU-RENCO Vihtavuori Oy
- verkställande direktör Jan Koivurinta, Nammo Lapua Oy
- ordförande Marja-Leena Karekivi, Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry
- ordförande Juha Masalin, Sjöbevakningsförbundet rf
- huvudförtroendeman Mikko Äikäs, Befälsförbundet rf
- huvudförtroendeman Markku Pietikäinen, Rajavartioliitto ry
- ordförande Petteri Leino, Sotilasammattiliitto SoAL ry
- ordförande Pekka Kouri, Upseeriliitto
- avtalssekreterare Jorma Viiala, Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry.

REDOGÖRELSEN

Den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen 2004 utgör statsrådets grundläggande riktlinjer och lägger fast principerna och målen för Finlands säkerhets- och försvarspolitiska program samt anger ramen för hur programmet ska genomföras inom olika sektorer. Ur försvarsmaktens synvinkel är det främsta syftet med redogörelsen att beskriva försvarssystemet på 2010-talet, nödvändiga utvecklingsprogram och resurser för utvecklingen.

Försvarsmaktens nyckeluppgift är fortfarande att försvara Finlands territorium och medborgare mot militära angrepp eller hot om militära angrepp. Vidare deltar försvarsmakten i interna-

tionell krishantering, vilket förutsätter bättre beredskap, utrustning och specialutbildning.

Finlands försvar bygger på allmän värnplikt och ett nytt koncept för det regionala försvaret. Försvarsmaktens krigstida truppstyrka skärs ner till 350 000 man fram till 2008. Då kommer arméns styrka att vara omkring 285 000, marinens omkring 30 000 och flygvapnets omkring 35 000 soldater.

Enligt redogörelsen ska anslagen för försvarsministeriets förvaltningsområde anpassas till utgiftsramen 2005—2008. Samma reella nivå bibehålls 2009—2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Finansutskottet koncentrerar sig här på resurserna för det militära försvaret. Analysen har försvårats avsevärt genom att redogörelsen denna gång i motsats till de två tidigare inte innehåller några särskilda finansiella ramar. De har ersatts med den summariska biten ovan om att anslagen för förvaltningsområdet anpassas till utgiftsra-

men 2005—2008. Utskottet har fått information om den statsfinansiella ramen för perioden i fråga. Men redogörelsen sträcker sig ända till 2012. Den enda upplysning om den finansiella ramen 2009—2012 som redogörelsen ger är att meningen är att bibehålla samma reella nivå som under ramperioden 2005—2008.

Finansutskottet har inte heller i samband med utfrågningen av sakkunniga fått sådan tilläggsinformation som skulle ge det en hållbar grund för att bedöma om resurserna för det militära försva-

ret under den period som avses i redogörelsen räcker till för de framtida utmaningarna.

Rationaliseringar inom försvarsmakten

En omstrukturering av försvarsmakten inleddes i och med redogörelsen 1997 och preciserades i redogörelsen 2001. Meningen är att fortsätta processen. Målet för perioden 2005—2007 är att skapa balans mellan olika funktioner genom prioritering, vilket i praktiken betyder kortsiktiga sparåtgärder, och genom förberedande omstruktureringssåtgärder. Målet för 2008—2012 är att spara i snitt minst 50 miljoner euro per år genom omstrukturering. Under hela denna period ända fram till 2012 koncentreras de viktigaste rationaliseringsåtgärderna på försvarsmaktens lednings- och förvaltningssystem, marinens kustförband och arméns materialfunktioner och utbildningsorganisation.

I det nya lednings- och förvaltningssystem som införs den 1 januari 2008 behövs det 49 stabber enligt den nya truppsammansättningen och det reviderade regionala försvarskonceptet i stället för nuvarande 87. Antalet fredstida stabber kommer att minska från 24 till 17. Störst är omstruktureringarna inom armén, där utbildningsorganisationen anpassas till behovet av beväringutbildning. Här har också det faktum att åldersklasserna minskar på 2010-talet räknats in.

Sjöövervakningen kommer att koncentreras och det fasta kustartilleriet att fortsatt rationaliseras i linje med redogörelsen 2001. I den första fasen av planeringen har det varit svårt att bedöma redogörelsens kostandeffekter också för marinens vidkommande. Inbesparingarna på grund av att Åbo kustsektion dras in och vissa fort läggs ner kan på detta stadium bedömas bara i fråga om de fasta kostnaderna. Enligt utredning till utskottet kommer de under 2006 att uppgå till gott och väl 1,2 miljoner euro, 2007 och 2008 till drygt 2,5 miljoner euro och 2009 till drygt 2,8 miljoner euro. De slutliga kostnadseffekterna beror på de närmare instruktioner som kommer att ges marinen när redogörelsen genomförs. Utskottet noterar att enbart upprustningen av de lokaler som marinstaben behöver i

Åbo kommer att kosta uppskattningsvis 21,5 miljoner euro. Genomförandet inom marinen kommer att vara degressivt.

Rationaliseringsåtgärderna kommer inte att drabba luftvapnet i nämnvärd utsträckning, trots vissa fredstida omorganiseringar. Meningen är att luftförsvaret ska vara ett prioriterat utvecklingsområde 2005—2012. Det innebär att man skapar en lägesbild och utvecklar arméns luftvärn och flygvapnets jaktplansmateriel.

I materialförvaltningen innebär rationaliseringsåtgärderna ett tryck framför allt på arméns depåer. Enligt en uppskattning som utskottet tagit del av är det operativa behovet inom armén omkring 10 depåer mot nuvarande 15. Armén har för tillfället 65 upplagsområden, men det verkliga behovet för militärmateriel för den nya krigstida styrkan beräknas vara omkring 30 år 2012. Enligt utredning innebär rationaliseringarna inte nödvändigtvis att verksamheter läggs ner på flera orter utan snarare att den görs effektivare genom att förvaltning och funktioner vid olika depåer stegvis slås ihop.

Däremot kan adekvata inbesparingar genom rationalisering av utbildningsorganisationen enligt utredning till utskottet uppnås bara genom att hela operativa enheter läggs ner. Sparåtgärderna försvåras av att kostnadsjakten redan under en rad tidigare år har drabbat funktioner och resurser inom hela organisationen. Utbildningsorganisationen producerar för tillfället krigstida trupper i 22 truppförband. Enligt planerna kan trupper produceras efter de minskande åldersklasserna och behovet av truppproduktion i 20 truppförband från och med 2008 och i 18 truppförband från och med 2012. I praktiken betyder det här alltså att två truppförband måste läggas ner omkring 2008 och att ytterligare två måste läggas ner omkring 2012. De har inte specificerats i redogörelsen. Det är viktigt att försvarsutskottet i sitt betänkande kräver att de behöriga fackutskotteten i riksdagen ytterligare får frågan om nedlagda truppförband för särskild behandling när det finns ett konkret förslag om saken.

Enligt redogörelsen kommer gränsbevakningsväsendets beväringutbildning att koncentreras till två utbildningscentraler. Detta är en

konsekvens av att gränstruppernas nuvarande krigstida styrka minskas med omkring 14 000 soldater fram till utgången av 2008 och att den återstående styrkan då är omkring 8 500 soldater. Utskottet anser att det behövs en samlad bedömning av vilka och hur många orter som ska stå för gränsbevakningsväsendets bevaringsutbildning efter 2008 i samband med andra lösningar som gäller försvarsmakten.

De tilltänkta sparåtgärderna betyder också minskade volymer för repetitionsövningar och framskjutna eller återkallade huvudkrigsövningar och andra stora övningar eller nedskurna andra funktioner. Målet är att årligen utbilda omkring 25 000—30 000 personer vid repetitionsövningar. I år kan omkring 35 000 reservister utbildas vid repövningar.

En del av besparingarna ska enligt planerna åstadkommas genom olika slag av partnerskapsprojekt. Enligt utredning pågår pilotfasen fortfarande. I samband med behandlingen av årets budget förutsatte riksdagen att försvarsförvaltningens partnerskapsprogram efter pilotfasen tas upp särskilt till bedömning i riksdagen. Utskottet har fått sig förelagt kalkyler på att partnerskap ska ge 5—25 miljoner euro per år under 2008—2012, i annat fall måste motsvarande besparingar uppnås genom kortsiktiga åtgärder och begränsningar i verksamhetens volym.

Fastighetshyrorna beräknas också ge inbesparingar genom minskat lokalbehov. Enligt kalkylerna betyder ändringarna i lednings- och förvaltningssystemet och nedläggningen av två truppförband från och med 2008 besparingar på 4,4 miljoner euro i fastighetshyror och rationaliseringen inom marinen inbesparingar på 1,2 miljoner euro per år. När ytterligare två truppförband läggs ned 2012 ökar de samlade inbesparingarna i fastighetshyror på årsnivå till högst 10 miljoner euro. Det bör noteras att rationaliseringen inom försvarsmaktens materielverk inte ger några inbesparingar i fastighetsutgifter.

Enligt utredning binds omkring 10 procent av försvarsmaktens personal och omkring 9 procent av anslagen mer eller mindre upp av dataförvaltningen. Också inom detta område har det visat sig nödvändigt att söka strategiska part-

ners. Utskottet har inte kännedom om hur stora inbesparingar som är att hämta här.

I det stora hela tycker sig finansutskottet se att inbesparingarna genom rationalisering inte blir särskilt stora i relation till den totala volymen. Men åtgärderna är nödvändiga för att några större extra satsningar på utvecklingsprogram inte har ställts i utsikt. Enbart för personalens del kommer utvecklingsprogrammen fram till 2012 att kräva omkring 500 årsverken. Permanenta inbesparingar i personalutgifter kräver enligt redogörelsen en nedskärning med omkring 1 200 årsverken fram till slutet av 2012.

Finansutskottet framhöll redan i sitt utlåtande FiUU 31/2001 rd om den föregående redogörelsen att de negativa konsekvenserna av rationaliseringsåtgärderna för personalen måste minimeras. De centrala målen bör vara att sysselsätta personalen och utnyttja försvarsmaktens utmönstrade infrastruktur. Sysselsättningen förutsätter dessutom ekonomiska stödåtgärder t.ex. i form av omskolning. Utskottet anser att samma villkor också gäller för kommande rationaliseringsåtgärder.

De planerade åtgärderna har gett upphov till osäkerhet bland personalen. Den kan bäst motarbetas genom att åtgärder vidtas i tid och genom en öppen personalpolitik. Besluten om t.ex. rationalisering av försvarsmaktens materielverk och indragning av truppförband bör fattas så fort som möjligt efter det att redogörelsen har behandlats i riksdagen. Uppsägningar bör undvikas genom omplacering på annat håll inom försvarsmakten av anställda i de organisationer och uppgifter som läggs ned. Alternativt kan det bli fråga om att flytta över anställda i en annan arbetsgivares tjänst, vilket kan underlättas genom stödåtgärder enligt de tidigare redogörelserna. Det gäller att avsätta pengar för stödåtgärderna i god tid redan innan de genomförs.

Det bör också observeras att nedläggningar och förflyttningar av verksamhetsenheter orsakar extra kostnader för försvarsmaktens personal. De nuvarande ersättningarna för flyttning och särboende täcker bara en del av de verkliga kostnaderna för förflyttningar. Enligt uppgift va-

rierar dessutom beskattningen av sådana ersättningar rätt mycket från ort till ort.

Infanteriminor

Enligt redogörelsen avsätts totals 200 miljoner euro i extra finansiering inom försvarsministeriets utgiftsram 2009—2016 för upphandling av system som kan ersätta infanteriminorna. Detta kommer att beaktas i det uppskattade behovet av finansiering efter 2016. Enligt utredning fördelas detta extra anslag jämnt över perioden 2009—2015. De nödvändiga extra medlen bakas in i försvarsmaktens handlings- och ekonomiplan för 2006—2009.

Därtill är det tänkt att 100 miljoner euro ska användas för att ersätta minorna. Det ska i första hand tas från de tilltänkta medlen för förbättring av försvarsmaktens slagförmåga. Projekten som gäller slagförmågan planeras i samband med att en långtidsplan för försvarsmakten görs upp för 2009—2020. Tanken är att totalt 600 miljoner euro ska användas för planering av slagförmågan under denna planperiod (2009—2020).

Utgiftstilläggen ovan grundar sig på slutrapporten från försvarsministeriets arbetsgrupp för infanteriminor. Försvarsmaktens representanter och utrikesförvaltningens representanter har låtit skriva ner sina ståndpunkter särskilt i rapporten. Arbetsgruppen framhöll i sin mellanrapport att det prestandabortfall som måste ersättas om infanteriminorna slopas kostar omkring 184—597,5 miljoner euro. Försvarsmaktens representanter i arbetsgruppen anförde som sin ståndpunkt i slutrapporten att de totala kostnadseffekterna är 311 miljoner euro. Av denna summa går 107 miljoner euro till tilläggsutrustning av beredskapsförband. Utrikesministeriets representanter ansåg att frågan om tilläggsutrustning av beredskapsförband inte borde ha behandlats i det sammanhanget och att kostnaderna därmed vore 200 miljoner euro.

Utskottet noterar att kostnaderna för ersättning av infanteriminor är höga med hänsyn till att det handlar om att ersätta fortfarande användbara, fungerande system med nya. Kostnaderna får inte belasta försvarsmaktens anslagsram mer

än vad som konstaterats ovan, och preciserade uppskattningar av dem måste lämnas till riskdagen i tid innan det slutgiltiga beslutet fattas.

Övrigt

Internationell verksamhet

Enligt redogörelsen utvecklas Finlands internationella krishanteringsförmåga med hänsyn till EU:s behov av trupper, de prestationskrav som planerings- och översynsprocessen inom Natos partnerskap för fred ställer och det nordiska krishanteringssamarbetet. Armén ska få bättre möjligheter att delta i internationell krishantering och marinens insats ska höjas. Flygvapnet ska från och med 2008 genom särskilt beslut ha beredskap att delta i internationella operationer som en del av en multinationell flygavdelning. Det kräver bl.a. flygtankningsförmåga.

Finlands insats i den internationella verksamheten har stigit till omkring 100 miljoner euro per år, vilket motsvarar toppnivån inom EU i relation till befolkningsunderlaget. Meningen är att engagemanget ska bibehållas på denna nivå, vilket betyder i snitt omkring 1 000 personer per år. Finansutskottet anser att Finlands insats inte längre kan höjas i betydande grad utan att det försvagar vår nationella försvarskapacitet, trots att internationella uppdrag också är till nytta för det internationella försvaret.

Finland står i begrepp att också gå med i EU:s stridsgrupper. Finansutskottet har bett försvarsministeriet komma med en särskild utredning om tilläggskostnaderna. Kalkylerna för tilläggs-kostnaderna utgår från en insats på omkring 200 personer i en svensk-finsk och omkring 130 personer i en tysk-holländsk-finsk stridsgrupp. Det slutliga antalet personer och tilläggskostnaderna klarnar enligt utredning först senare i samband med de mera detaljerade förberedelserna och när det slås fast vilken kapacitet stridsgruppen ska ha.

Arbetet med att ta fram nödvändiga trupper för att Finland ska kunna delta i internationella stridsgrupper genomförs huvudsakligen inom ramen för försvarsmaktens långtidsplaner och utvecklingsprogram. I de nuvarande ramarna har

man redan beaktat personalens lönekostnader under en sex månaders utbildningsperiod och en sex månaders beredskapsperiod (totalt omkring 11,2 miljoner euro fram till mitten av 2008). Det betyder extra kostnader närmast för att truppmaterielen måste kompletteras i motsvarighet till förändrade förhållanden (4,4 miljoner euro), utbildning och träning av trupperna enligt de krav som stridsgruppskonceptet ställer och gruppernas beredskapsperioder (8,5 miljoner euro) samt eventuella operationer (12,5 miljoner euro). Meningen är att också en del av de tilläggskostnader som uppstår fram till mitten av 2008 ska finansieras med medel inom den befintliga ramen.

Utskottet påpekar att utrikesministeriet och försvarsministeriet för tillfället har budgeterat betydligt under 100 miljoner euro per år för militär krishantering och fredsbevarande verksamhet 2006—2008. Underbudgeteringen är 2006 drygt 13 miljoner euro och 2007 och 2008 omkring 25 miljoner euro vardera. Anslagen kommer inte att räcka till för att genomföra pågående operationer eller för att delta i nya operationer. De räcker således inte heller till för de extra kostnaderna för EU:s stridsgrupper.

Momsutgifter

I sitt betänkande FiUB 9/2003 rd om ramen för den innevarande valperioden uppmärksammade finansutskottet att förvaltningsområdenas momsutgifter har bakats in i ramarna och utgiftsregeln. Det kan betyda problem t.ex. inom för-

svarsministeriets förvaltningsområde. Det faktum att momsutgifterna ingår i utgiftsstadgan förändrar grunderna för beslutsfattandet i väsentlig grad i och med att priset på arbete i egen regi inte är momsbelagt medan momsandelen läggs till priset på upphandlade tjänster. Arbete i egen regi och egen personal ska alltid utnyttjas när det är möjligt. Men i praktiken leder detta sätt att budgetera momsutgifterna till att arbete i egen regi måste gynnas framför upphandlingar av tjänster också i sådana fall att köptjänsterna vore ekonomiskt motiverade.

Momsproblemet aktualiseras senast när det är dags att fatta beslut om ovan redovisade partnerskapsprojekt. Utgångspunkten bör enligt utskottets mening vara att momsutgifterna täcks till fullt belopp i de årliga budgetarna.

Precisa kostnadsuppskattningar

Finansutskottet hänvisar till sin bristfälliga information om det militära försvarets resurser och kostnader under den period som redogörelsen gäller och förutsätter att det får tillgång till preciserade uppskattningar i samband med ramförandet och de årliga budgetarna.

Utlåtande

Finansutskottet föreslår

att försvarsutskottet beaktar det som framförts i detta utlåtande.

Helsingfors den 26 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv (delvis)
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Virpa Puisto /sd (delvis)

Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna (delvis)
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Eva Biaudet /sv (delvis)
Arto Bryggare /sd (delvis)
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Sari Sarkomaa /saml.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Alpo Rivinoja.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Enligt regeringens säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse förbereder sig Finland att delta i EU:s tilltänkta stridsgrupper och medverkar aktivt till att utforma ett bestående strukturellt samarbete som gynnar unionens militära handlingskapacitet. De rationaliseringsåtgärder som utskottet tar upp i sitt utlåtande bör ses mot denna bakgrund. Finlands medverkan i EU:s stridsgrupper och s.k. strukturerat samarbete kräver att vi tar fram och upphandlar dyrare vapensystem än tidigare. För att tilläggsutgifterna ska rymmas inom den planerade budgetramen läggs truppförband ner och genomförs andra rationaliseringsåtgärder som minskar försvarsmaktens personal och försämrar personalens anställningsvillkor och arbetsförhållanden.

I redogörelsen nämns en rad projekt som har ett direkt samband med EU:s stridsgrupper. Hornet-planen ska byggas om för lufttankning. Upphandling av tunga transportplan för trupp- och materieltransport planeras med tanke på fjärroperationer, och innan de upphandlas ingås avtal om att hyra in lämpliga transportplan. Marinen kommer att inrätta operativa specialtrupper, förbättra signalförbindelsesystemen och se till att det finns personal som stöder flygverksamheten osv., vilket ökar kostnaderna. Ett annat nytt rustningsprojekt går ut på att upphandla precisionsvapen med luft- mot markkapacitet för Hornet-planen, men vi anser att riksdagen inte bör godkänna projektet.

Medverkan i EU:s stridsgrupper och deras operationer innebär stora risker för Finland och kan leda till att finska soldater tvingas strida utan FN-mandat för intressen som inte har något samband med vårt försvar. Engagemanget i stridsgrupperna betyder dessutom avsevärda kostnader för vår statsekonomi. Enligt uppskattning kommer deltagandet i stridsgrupperna redan 2006 att betyda kostnader på 7,6 miljoner euro och 2007 på 11,5 miljoner euro. Därför an-

ser vi att Finland inte bör gå med i stridsgrupperna.

De planerade rationaliseringarna betyder bl.a. att fyra truppförband måste läggas ner fram till 2012 och att flera depåer och upplagsområden måste stängas. Det betyder också att arbetsplatser går förlorade på många orter. I redogörelsen nämns inte vilka garnisoner som kommer att läggas ner fram till 2012 och inte heller vilka andra enheter som hotas av nedläggning. Vi anser att frågan borde ha klargjorts för riksdagen på detta stadium. Vi godkänner inte en sådan plan för att försvaga det territoriella försvaret.

I redogörelsen nämns att gränsbevakningsväsendets beväringutbildning kommer att koncentreras till två utbildningscentraler jämfört med nuvarande fyra enheter. Det betyder ett bortfall av arbetstillfällen i östra och norra Finland, och det kan vi inte godkänna.

Inbesparingar ställs i utsikt också genom "partnerskapsprojekt", som i praktiken betyder att försvarsmakten lägger ut sina verksamheter inom klädvård och bispisning o.likn. Också detta betyder att arbetstillfällen går förlorade och att personalen får sämre villkor.

Försvaret bör klart och tydligt stå på det allmännas ansvar och under dess demokratiska kontroll. Det är möjligt att s.k. frivilliga landskapstrupper står i strid med denna princip och bör inte godkännas på detta stadium.

Åsikt

Med stöd av det ovan sagda anser vi

att utskottet borde ha framhållit att det inte godkänner att Finland deltar i EU:s snabbinsatsstyrkor och inte heller sådana rationaliseringsprojekt som minskar antalet arbetstillfällen och försämrar personalens villkor inom försvarsmakten.

Helsingfors den 26 november 2004

Kari Uotila /vänst
Mikko Kuoppa /vänst

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Regeringen Paavo Lipponen II ställde i utsikt att Finland kan tillträda Ottawakonventionen 2006 och göra sig av med sitt lager av infanteriminor fram till 2010. Det är fullt möjligt att godkänna tidsplanen i samband med behandlingen av den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen.

Om Finland håller sig utanför Ottawakonventionen så länge som regeringen föreslår urholkar det vår ställning som trovärdig förhandlingspart i nedrustningsfrågor. Trots att det är tänkt att Finland tar i bruk infanteriminor bara under krig spelar minbesluten en stor principiell roll inte minst i internationella sammanhang.

Om vi fortsatt ställer oss utanför Ottawakonventionen — som är en viktig fråga också inom EU — skamfilar det vår allmänna profil som förespråkare för multilateral nedrustning. I så fall har Finlands åtgärder t.ex. i fråga om småvapen inte längre samma trovärdighet som de staters som åtar sig att iaktta också sådana internationella begränsningar som betyder att de avstår från vapen i sin besittning.

En majoritet i utskottet framhåller i sitt utlåtande att ersättningen av minorna inte bör få be-

lasta försvarsministeriets budget. För tillfället finns det givetvis ingen budgetram för 2009—2016, men det är klart att ersättningen av minorna enligt regeringens tidsplan inte får betyda några särskilda höjningar i försvarsministeriets budget utan att det bör ske inom den tillgängliga ramen. Ottawakonventionen och åtgärderna för att slopa minorna är ett led i försvarsmaktens normala verksamhet och försvarsmakten borde ha förberett sig för ändringar av detta slag redan i samband med den normala budgetplaneringen.

Åsikt

Med stöd av det ovan anförda anser jag

att utskottets utlåtande borde ha kompletterats med följande stycke:

"Utskottet understryker att infanteriminorna inte enbart är en försvarspolitisk fråga utan också en utrikespolitisk fråga som inverkar på Finlands trovärdighet inom nedrustningen. Utskottet anser att försvarsutskottet bör lägga fram en snabbare tidtabell än regeringen för att slopa infanteriminorna."

Helsingfors den 26 november 2004

Anni Sinnemäki /gröna